

Оксана БРОВКІНА,

orcid.org/0000-0003-0778-6387

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри германської філології

Сумського державного університету

(Суми, Україна) *o.brovkina@gf.sumdu.edu.ua*

Катерина КОНДРАТЕНКО,

orcid.org/0009-0004-3242-8826

студентка IV курсу факультету іноземної філології та соціальних комунікацій

Сумського державного університету

(Суми, Україна) *katiekondratenko@gmail.com*

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ

У статті окреслено особливості вживання соціальних мереж для навчання у змішаному форматі. Змішаний формат навчання поєднує традиційні методи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, а соціальні мережі виконують важливу роль у цьому процесі. Одна з основних особливостей використання соціальних мереж для навчання полягає в їхньому потенціалі для комунікації і співпраці між студентами та викладачами. Здобувачі освіти можуть активно спілкуватись, обмінюватись інформацією, ставити запитання та отримувати відповіді в режимі реального часу, що сприяє покращенню їхнього розуміння та освоєнню іноземної мови. Викладачі також мають можливість залучати студентів до дискусій, оцінювати їхні досягнення та надавати індивідуальну підтримку через соціальні мережі. Ще одна важлива особливість використання соціальних мереж полягає в можливості створення і спільного використання віртуальних навчальних матеріалів. Здобувачі освіти можуть мати доступ до різноманітних ресурсів, таких як відеоуроки, аудіозаписи, підручники та інші навчальні матеріали, які допомагають їм вивчати іноземну мову більш ефективно. Крім того, студенти можуть спільно працювати над проєктами та завданнями, обмінюватись своїми результатами та отримувати зворотний зв'язок від своїх однокласників та викладачів. Також слід зазначити, що соціальні мережі дозволяють навчатись у зручний час та темп. Учні можуть самостійно планувати свій навчальний розклад, виконувати завдання та вивчати матеріал у відповідності до своїх потреб та можливостей. Це дозволяє створити гнучкі умови навчання, що сприяє більш ефективному засвоєнню іноземної мови. Подана стаття висвітлює основні особливості використання соціальних мереж для навчання у змішаному форматі. Вона підкреслює значення комунікації і співпраці, можливості доступу до навчальних матеріалів та гнучкості навчального процесу, які надають соціальні мережі. Це допомагає студентам покращити свої навички в іноземній мові та досягти кращих результатів у навчанні. Отримані результати можуть слугувати основою для розробки інноваційних навчальних програм і підходів, розвитку інтерактивних платформ і додатків для навчання та дослідження впливу соціальних мереж на мотивацію та залученість здобувачів освіти.

Ключові слова: соціальні мережі, змішане навчання, вивчення іноземної мови, інформаційно-комунікаційні технології, сучасна освіта.

Oksana BROVKINA,

orcid.org/0000-0003-0778-6387

PhD in Philology,

Senior Lecturer at the Department of Germanic Philology

Sumy State University

(Sumy, Ukraine) *o.brovkina@gf.sumdu.edu.ua*

Kateryna KONDRATENKO,

orcid.org/0009-0004-3242-8826

4th year student of the Faculty of Foreign Philology and Social Communications

Sumy State University

(Sumy, Ukraine) *katiekondratenko@gmail.com*

SOCIAL MEDIA FOR LEARNING A FOREIGN LANGUAGE IN A BLENDED FORMAT

The article outlines the peculiarities of using social media for blended learning. The blended learning format combines traditional methods with the usage of information and communication technologies, also social media play an important role in this process. One of the main features of using social media for learning is its potential for communication and collaboration between students and teachers. Students can actively communicate, share information, ask questions and receive answers in real time, which helps to improve their understanding and mastery of the foreign language. Teachers also have an opportunity to engage students in discussions, assess their progress and provide individual support through social media. Another important feature of social media is the ability to create and share virtual learning materials. Learners can have access to a variety of resources such as video lessons, audio recordings, textbooks and other learning materials to help them learn a foreign language more effectively. In addition, students can work together on projects and assignments, share their results and receive feedback from their classmates and teachers. It should also be noted that social media allows you to study at your own pace and time. Students can plan their own study schedule, complete tasks and study material according to their needs and capabilities. This allows for a flexible learning environment, which contributes to more effective language acquisition. This article highlights the main features of using social media for blended learning. It emphasises the importance of communication and collaboration, access to learning materials and flexibility of the learning process provided by social media. This helps students to improve their foreign language skills and achieve better learning outcomes. The findings can serve as a basis for designing innovative curricula and approaches, developing interactive learning platforms and applications, and researching the impact of social media on student motivation and engagement.

Key words: social media, blended learning, foreign language learning, information and communication technologies, modern education.

Постановка проблеми. Виклики сьогодення, з якими зіштовхується суспільство, зумовлюють не лише прийняття ситуації, адаптації до неї, але й вимагають пошук нових ефективних рішень, дій, методів. Зміни активно відбуваються у всіх сферах життєдіяльності, й освітній процес не є винятком. У сучасному світі зростає значення засобів комунікації і технологій у всіх сферах життя. Одним із перспективних напрямків використання інноваційних підходів у навчальному процесі є змішане навчання, яке поєднує у собі традиційні методи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. У цьому контексті виникає питання про ефективність використання соціальних мереж для навчання іноземних мов у змішаному форматі.

Аналіз досліджень. Соціальні мережі відіграють важливу роль у житті здобувачів освіти, адже за їх використанням вони проводять досить багато часу. Гортаючи соціальні мережі, задовольняється потреба соціальної взаємодії та підвищується її рівень, є можливість сховатися від дискомфорту і тривоги, отримати задоволення, емоційну підтримку, підвищити рівень самовпевненості. Зважаючи на це, доречним є використання соціальних мереж як додаткового засобу організації навчального процесу, зокрема навчання іноземної мови. Залучення різноманітних дослідників із різними фаховими спрямуваннями дозволяє отримати комплексне уявлення про ефективність використання соціальних мереж у навчанні іноземних мов у змішаному форматі. Цінні для розвитку цієї теми спостереження можна знайти в працях:

С. В. Івашнюва, О. М. Науменко, Л. А. Карташова, Т. І. Коваль, В. О. Черненко, О. П. Пінчук, Н. П. Кочубей, В. М. Кухаренко, Б. Я. Вахула.

Мета статті – дослідити можливості і переваги використання соціальних мереж у процесі вивчення іноземних мов, а також оцінити їх вплив на результативність навчання. Для досягнення цієї мети розглядаються основні аспекти змішаного навчання, роль соціальних мереж у сучасній освіті, аналізуються існуючі платформи та додатки для вивчення мов та їхні можливості.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні у медіа вживають фразу «цифрове покоління». Поширювати її почав американський письменник і дослідник у сфері освіти Марк Пренскі. Саме він вперше визначив «цифрове покоління», як таке, що з'являється сьогодні і не тільки вміло використовує новітні технології, але й очікує на їх постійну доступність у всіх аспектах життя. Сучасні учні хочуть навчатися швидко, ефективно та мобільно. Один із способів надати їм таку можливість – запроваджувати систему змішаного навчання (Prensky, 2001: 1).

Змішане навчання (англ. *blended learning*) – це різновид гібридної методики, коли відбувається поєднання онлайн навчання, традиційного та самостійного навчання. Мається на увазі не просто використання сучасних інтерактивних технологій на додаток до традиційних, а якісно новий підхід до навчання, що трансформує клас (Учасники проєктів, 2019).

Відзначаючи його особливості, слід зазначити, що подане навчання дозволяє студентам розви-

вати критичне мислення, працювати над практичними завданнями і вирішувати проблеми у співпраці з товаришами. Крім того, ця концепція дозволяє персоналізувати навчання, адаптувати його до індивідуальних потреб студентів і створювати більш динамічну та залучену навчальну атмосферу. Воно виявляється ефективним підходом до розвитку сучасних освітніх систем, який сприяє підвищенню якості навчання та залученню здобувачів освіти до активної участі у процесі навчання.

На перший погляд, основна відмінність змішаного навчання від звичайної системи – активне використання технологій, щоб знайти матеріал і отримати нові знання. Так, технології стають повноцінною частиною навчального процесу. Проте йдеться також і про поєднання різних підходів, способів подачі матеріалу, видів роботи. Наприклад, частина інформації розподіляється на групову роботу, частина – на самостійне вивчення. Незалежно від того, відбувається це у класі чи дистанційно.

Приклад використання змішаного навчання у *KIPP LA*. Відгук вчительки зі школи: «Моя роль як вчительки у системі змішаного навчання відрізняється від звичайної трьома речами. Перша – я можу працювати з учнями у маленьких групах та збільшувати вплив на них. Друга – поки мої студенти не зі мною, вони продовжують навчатися через спеціальні застосунки. Третя – учні можуть проходити тестування онлайн та отримувати миттєвий зворотний зв'язок від мене» (Fletcher).

За змішаного навчання відмінною також є роль вчителів. Тут вони – фасилітатори навчального процесу. Тобто люди, які організують колективне обговорення так, щоб усі учні були максимально залучені, а проблеми вирішувалися швидко й ефективно. Відтак, основна мета вчителів – не оцінити учнів на екзамені, а активно взаємодіяти з ними, відстежувати прогрес та допомагати у разі потреби. Так вчителі перестають бути просто спостерігачами і займають роль менторів (Khan, 2013).

Khan Academy, спільно із *Summit Public Schools*, запровадила систему змішаного навчання, яка, за словами вчителів та учнів – набагато ефективніша за старий спосіб навчання. Основні зміни:

- учні самі розраховують свій час – це збільшує ефективність навчання;
- вчителі фокусуються на некогнітивних навичках (спілкування, самоідентифікація, робота в команді тощо) та формуванні світогляду учнів;
- школи використовують систему групового викладання – наприклад, для одного класу урок

проводять два вчителі – діляться досвідом одне з одним;

- один день на тиждень учні працюють самостійно, а вчителі проводять короткі 10-хвилинні індивідуальні перевірки для кожного(-ної) учня (-иці) у класі.

Змішане навчання – не тотожне електронному (або онлайн-) навчанню. Онлайн навчання не передбачає особистої комунікації між учнями у класі, чи учнем(-ницею) і вчителем(-кою). Це водночас його основна перевага і недолік у порівнянні зі змішаним навчанням. Адже учні, які навчаються онлайн, не мають можливості особисто спілкуватись і розвивати навички роботи в команді. Натомість система змішаного навчання дозволяє вирішити цю проблему. Наприклад, дослідження змішаного навчання показало відгуки від студентів про найкращу результативність саме цієї системи у порівнянні з онлайн-навчанням та традиційною системою у класі (Tayebinik, Puteh, 2012).

Нову еру інформатизації освіти у США можна вважати започаткованою документом *“The Power of the Internet for Learning: Moving from Promise to Practice”* оскільки, розпочинаючи з його опублікування, в США інформатизація освіти має пріоритетом не наповнення навчальних закладів апаратними засобами, а створення мережевої освітньої інфраструктури. На перший план виноситься ідея навчання в інтерактивному спілкуванні з використанням мережевих засобів. Разом з тим поширюється й ідея використання мереж. Це, переважно, університетські банки даних, мультимедійних ресурсів, лекцій провідних викладачів. Великого значення набули загальнодоступні ресурси у формі електронних бібліотек (Гуржій, 2013: 30).

За допомогою притаманних соціальній мережі інструментів кожна людина може створити свій власний профіль, вести власну сторінку, де розміщується основна інформація про життя, уподобання, захоплення та друзів. Така сторінка слугує людині своєрідним «місцем проживання» в Інтернет-мережі. Наявність власного Інтернет профілю в соціальній мережі дозволяє за допомогою спеціальних механізмів здійснювати пошук людей-однодумців, колег, людей із подібними захопленнями, друзів. Однією з найцікавіших особливостей соціальної мережі є так званий феномен «малого світу». Даний термін був уведений у використання психологом Стенлі Мілграмом (Milgram, 1989). Стенлі Мілграм прославився як автор низки соціологічних досліджень, зокрема «теорії шести рукошляків».

«Теорія шести рукостискань» — це теорія, згідно з якою дві будь-які людини на Землі знайомі через п'ять рівнів знайомих і шість рівнів зв'язків (Milgram, 1989). Американські соціологи-психологи Стенлі Мілграм і Джефрі Треверс висунули цю теорію у 1969 році. Вони шляхом експерименту дійшли до висновку, що кожна людина посередньо знайома з будь-яким іншим жителем планети через ланцюг спільних знайомих, яка в середньому складає шість людей. На основі «теорії шести рукостискань» працюють чи не всі соціальні мережі. Коли особа реєструється, вводячи персональні дані, соціальна мережа пропонує набір людей, яких ви можете знати, або вибірку людей зі спільними інтересами, подібною роботою тощо. Так учитель може знайти своїх колег, учні і студенти можуть спілкуватись зі своїми однодумцями (однаковий вік, однакові інтереси, схожі ВНЗ) з інших міст і країн (Черній, 2012).

Зусилля у напрямку інтеграції соціальних мереж у сучасну освіту виявляється ключовим кроком у досягненні більш ефективного та доступного навчання. Спільне використання цих платформ та інструментів учителями та учнями дозволяє створювати не лише зміст, але й сприятливі умови для взаємодії, обміну думками та спільної побудови знань. Такий підхід сприяє розвитку креативності, аналітичних здібностей та соціальної компетентності учнів, що відповідає вимогам сучасного освітнього середовища. Таким чином, активне використання соціальних мереж у навчальному процесі стає ключовим фактором у підготовці молодого покоління до успішного функціонування у сучасному суспільстві.

У соціальних мережах, здебільшого, розглядаються можливості та обґрунтовуються позитивні аспекти використанні таких мереж в освітньому процесі. Це, насамперед: комфортне і звичне для учнів середовище; інтерфейс, засоби комунікації, організація та форми подання контенту знайомі та зрозумілі їм; різноманітність форм взаємодії і комунікацій забезпечує широкий діапазон можливостей включення в навчальну діяльність; форуми, опитування, голосування, коментарі, підписи, відправка персональних повідомлень забезпечують різноманітні форми спільної роботи. У соціальній мережі легко обмінюватися цікавими і корисними посиланнями на інші ресурси. Значною перевагою використання соціальних мереж в освітньому процесі є інтерактивна доступність викладачів у процесі навчальної діяльності (Орлов, 2012).

Соціальні мережі стали невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, і вони є корисним інструментом для навчання, спілкування та здо-

буття знань. Ось огляд деяких соціальних мереж, які можуть бути корисними для навчання:

Facebook є платформою для спілкування, також має групи та сторінки, присвячені різним темам навчання. Можна приєднатися до груп, де обговорюються предмети вашого інтересу, або сторінок, які надають корисні матеріали та ресурси. *Facebook* можна використовувати в навчанні англійської мови як потужний інструмент для створення спільноти, сприяння комунікації та обміну інформацією.

YouTube є однією з найпопулярніших онлайн-платформ для спільного перегляду, завантаження та обміну відеоматеріалами. Заснований у 2005 році, він є не лише величезною базою розважального контенту, а й потужним інструментом у навчанні. У вивченні англійської мови *YouTube* є незамінним ресурсом. Тут можна знайти велику кількість відеоуроків, які охоплюють всі аспекти мови: від граматики та вимови до лексики та навичок розмовної практики. Крім того, на *YouTube* часто завантажують відеоролики з англійськими субтитрами, що дозволяє легшому розумінню. Крім навчальних відеороликів, він також пропонує великий вибір відеопрезентацій, відеоуроків, відеоматеріалів для розваг та ігор, які можна використовувати при вивченні англійської мови.

Популярна платформа для коротких відеороликів *TikTok* може бути корисною для навчання через відеоуроки, корисні поради та креативні методи навчання. Багато користувачів створюють відео на різні теми, включаючи освіту та навчання. *TikTok* – це популярна мобільна платформа для обміну короткими відеороликами, яка стала не тільки місцем для розваг та творчості, але і важливим інструментом для навчання та розвитку. Ця соціальна мережа дозволяє користувачам створювати, переглядати та спільно ділитися відеороликами, які можуть бути музичними, комедійними, інформативними або навчальними.

У навчанні та вивченні англійської мови *TikTok* може бути використаний для різноманітних цілей. Користувачі можуть переглядати короткі відеоролики з використанням англійської мови, що дозволяє покращити навички слухання та розуміння. Також, багато користувачів створюють відеоролики, де вони говорять англійською мовою, що може бути корисним для практики аудіювання та покращення вимови. Більш того, *TikTok* – це креативний інструмент для створення власного відео-контенту. Користувачі можуть створювати короткі відеоролики, де вони використовують англійську мову розповідаючи історії, ділячись своїм досвідом, виконуючи різні завдання.

Duolingo – це не тільки мобільний додаток для вивчення мов, але і соціальна мережа, де ви можете запросити своїх друзів, разом виконувати завдання та спілкуватися через віджети чату. *Duolingo* пропонує більше, ніж просто вивчення мов. Це інноваційний мобільний додаток, який поєднує в собі функції навчання та соціальної взаємодії. Це робить процес навчання більш цікавим та залучає до активної участі учасників. Загалом, *Duolingo* не лише навчає мовам, але й створює спільноту навчальних ентузіастів, які можуть підтримувати одне одного, мотивувати та спільно досягати цілей у навчанні. Це ідеальне поєднання навчання та соціальної взаємодії, яке робить процес вивчення мови ефективним та захоплюючим.

Соцмережі мають чудові можливості, які можуть бути дуже корисними для вчителів та учнів англійської мови. Якщо їх використовувати в процесі навчання, то воно буде легшим, яскравішим, цікавішим і необмеженим. Передумови використання соціальних мереж може бути потужним освітнім інструментом, що підвищує інтерес студентів до вивчення англійської мови, забезпечує унікальний і динамічний навчальний досвід як для студентів, так і для викладачів. Вони покращують можливості для навчання, дозволяючи студентам і викладачам налагоджувати зв'язки і спілкуватися новими цікавими способами. *Facebook*, *TikTok* і *YouTube* надають користувачам можливість вести діалог, обмінюватися ідеями та знаходити рішення проблем. Вони допомагають покращити комунікативні навички та надають «чорний хід» для сором'язливих учнів. Багатьом учням важко виступати перед однокласниками, проте вони можуть почуватися комфортніше, спілкуючись у соціальних мережах (Mukhtar, Nur, Latifa, 2019).

Існує декілька думок дослідників щодо використання соціальних медіа: по-перше, потенціал для кращого навчання. Якщо соціальні медіа використовувати у навчанні, розширюються можливості для самовираження, участі, співпраці, пошуку інформації, обміну та зберігання знань, обробки письмових робіт, учнівської продукції, зворотного зв'язку з викладачем, рефлексії та спільного навчання. По-друге, залучити студентів до практики англійської мови. Студенти, які використовують соціальні медіа на своїх курсах, покращують свої технологічні та комунікативні навички, стають більш креативними та відкритими до різноманітних ідей. По-третє, забезпечити більш автентичну інформацію. Соціальні мережі забезпечують реальну мову і моделюють те, як носії мови насправді взаємодіють один з одним. Учитель може запропонувати учням збе-

регти незнайому лексику чи структуру, яку вони знайшли на сайтах соціальних мереж, щоб обговорити її в класі. По-четверте, заохочуйте учнів взаємодіяти один з одним в класі та онлайн. Учні, які користуються соціальними мережами, схильні підтримувати один одного і навіть виступати в ролі наставників. По-п'яте, розвиваються навички критичного мислення. Дискусійні онлайн-форуми можуть покращити навички критичного мислення учнів. Створіть групу в *Facebook* і розмістіть питання для обговорення, приймайте участь у дискусію, щоб прояснити або заохотити учнів до більш глибокого осмислення теми (Mukhtar, Nur, Latifa, 2019).

Інтерактивні методи та прийоми, які можна використовувати у навчанні англійської мови за допомогою соціальних мереж, включають: використання соціальних мереж для спілкування з англійськими користувачами дозволяє учням практикувати мову в реальному часі та покращувати свої комунікативні навички. Цей підхід надає широкий спектр переваг. Формування груп на платформах соціальних мереж для обговорення різноманітних тем англійською мовою сприяє розвитку навичок писемного та усного мовлення. Це дозволяє учасникам активно спілкуватися, обмінюватися думками та ідеями через письмові повідомлення, коментарі та відеозв'язок. Крім того, участь у групових обговореннях допомагає збагачувати свій кругозір, ознайомлюватися з різноманітними точками зору та розвивати критичне мислення. Учні мають можливість створити блог або вести щоденник на платформах соцмереж, де будуть публікувати свої тексти англійською мовою та отримувати відгуки від інших користувачів. У цьому процесі вони публікують свої тексти англійською мовою, діляться своїми думками, досвідом та враженнями.

Деякі соцмережі мають ігровий функціонал, який можна використовувати для навчання словникового запасу, граматики та інших аспектів мови. Ці ігрові елементи можуть бути у вигляді квізів, головоломок, ігор з використанням мовленнєвих завдань тощо. Відомо, саме застосування гри викликає в учнів прагнення грати та взаємодіяти. Школярам створювати мовні ситуації також важливо. Гра дає дітям можливість не тільки виразити себе і діяти, а й можливість пережити та співпережити. Гра створює умови для емоційного впливу на учнів, посилює запасні ресурси індивіда. Не секрет, що допомагає стимулювати, зміцнити, проконтролювати та скоригувати знання, навички та вміння, створює навчальну та педагогічну наочність у вивченні конкретного

матеріалу саме навчальна гра-вправа. Вона створює умови для активної розумової діяльності її учасників (Бровкіна, Турчин, 2023: 205). Завдяки ігровому функціоналу у соцмережах, користувачі можуть ефективно вдосконалювати свої навички мови, виконуючи цікаві та змістовні завдання, що дозволяє їм навчатися, одночасно отримуючи задоволення від процесу.

Подані методи дозволяють зробити процес вивчення англійської мови цікавим, заохочують учнів до активної участі та сприяють розвитку всебічних мовних навичок. Вони сприяють розвитку всебічних мовних навичок, включаючи писемність, усне мовлення, розуміння на слух та читання, а також покращують вміння аналізувати та інтерпретувати мовленнєві матеріали. Такий інтерактивний підхід до вивчення мови створює сприятливі умови для ефективного навчання та розвитку учнів.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що змішаний формат навчання, який поєднує традиційні методи з сучасними технологіями, виявляється дієвим засобом підвищення ефективності освітнього процесу. Його концепція ґрунтується на індивідуалізації та активній залученості студентів до навчання, що сприяє підвищенню їхньої мотивації та результативності. Роль соціальних мереж у сучасному освітньому процесі набуває все більшого значення, оскільки вони створюють додаткові мож-

ливості для спілкування, співпраці та обміну інформацією між викладачами та студентами.

Глобальна мережа Інтернет відкрила перед людиною безмежні можливості. Зручність, швидкість, простота, – ось ті базові принципи, яким слідує стратегія всесвітньої павутини, де кожен її учасник може знайти потрібну інформацію, налагодити контакти зі старими знайомими, завести нових друзів, викласти свої проблемні питання та отримати на них відповіді. На тлі ж закономірного процесу посилення інформаційного обміну та наступу ери інформаційного суспільства в нашій державі, особливої уваги потребує «мережевість» в інформаційних зв'язках соціуму, його традиційні та нетрадиційні прояви в ході отримання нових знань. Серед таких нетрадиційних форм – соціальні мережі, які начебто вже зайняли власну нішу в громадських взаємодіях, але щодо цілеспрямованого використання в освіті залишаються інноваційним інструментом (Тишкова, 2014: 63).

Огляд соціальних мереж показує, що вони є потужним інструментом для навчання іноземних мов, завдяки своїм можливостям для створення інтерактивних і навчальних спільнот, обміну мовними ресурсами та сприяння мовній практиці. Стратегії впровадження соціальних мереж у навчальний процес включають ретельне планування, підтримку викладачів та студентів, а також постійне оновлення та адаптацію до потреб освітньої спільноти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бровкіна О.В., Турчин К.В. Рольові ігри на заняттях з іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2023. Випуск 61. Том 1. С. 202–207. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91593>
2. Гуржій А. М. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів. *Інформаційні технології в освіті України: Збірник наукових праць*. Херсон : ХДУ, 2013. С. 30–38.
3. Орлов О. В. Соціальні мережі як сучасне середовище навчання державних службовців. *Державне будівництво*. 2013.
4. Тишкова О. Соціальні мережі як виклик сучасності в освітньому середовищі. *Вісник Інституту розвитку дитини. Серія : Філософія, педагогіка, психологія*. 2014. Вип. 34. С. 63–72.
5. Учасники проєктів Вікімедіа. Змішане навчання – Вікіпедія. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Змішане_навчання (дата звернення: 24.02.2024).
6. Черній М. М. Особливості використання соціальних мереж у процесі навчання в цілях активізації навчальних і комунікативних навичок студентів й учнів. *Information technologies and learning tools*. 2012. Т. 30, № 4. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v30i4.694> (дата звернення: 26.02.2024).
7. Milgram S. The Small world / ed. by N. Theodore, K. Manfred. Norwood, N.J : Ablex Pub., 1989. 382 p.
8. Mukhtar S. Z., Nur R., Latifa A. Using social media in english teaching and learning process. 2019. URL: <https://doi.org/10.31219/osf.io/bnfph> (date of access: 29.02.2024).
9. Prensky M. Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*. 2001. Vol. 9, no. 5. P. 1–6. URL: <https://doi.org/10.1108/10748120110424816> (date of access: 24.02.2024).
10. Tayebinik M., Puteh M. Blended Learning or E-Learning? *International magazine on advances in computer science and telecommunications*. 2012. P. 103–110.
11. Fletcher S. YouTube tutor salman khan and his online academy. *Scientific American*. URL: <https://www.scientificamerican.com/article/khan-the-youtube-tutor/> (date of access: 28.02.2024).
12. Khan S. The founder of khan academy on how to blend the virtual with the physical. *Scientific American*. 2013. URL: <https://www.scientificamerican.com/article/salman-khan-how-blend-virtual-with-physical/> (date of access: 28.02.2024).]

REFERENCES

1. Brovkina O.V., Turchyn K.V. (2023) Rolovi hry na zaniattiakh z inozemnoi movy. [Role-playing games in foreign language classes] Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. – Topical Issues of the Humanities: an interuniversity collection of scientific papers by young scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University. Issue 61. Volume 1. pp. 202–207. [in Ukrainian].
2. Hurzhii A. M. (2013) Elektronni osvichni resursy yak osnova suchasnoho navchalnoho seredovyshecha zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladiv. [Electronic educational resources as the basis of the modern educational environment of general educational institutions.] Informatsiini tekhnolohii v osviti Ukrainy: Zbirnyk naukovykh prats. Kherson : KhDU. S. 30–38. – Information technologies in education of Ukraine: Collection of scientific works. Kherson: KSU. pp. 30–38. [in Ukrainian].
3. Orlov O. V. (2013) Sotsialni merezhi yak suchasne seredovysheche navchannia derzhavnykh sluzhbovtziv. [Social networks as a modern environment for training civil servants.] Derzhavne budivnytstvo. – State Building. [in Ukrainian].
4. Tyshkova O. (2014) Sotsialni merezhi yak vyklyk suchasnosti v osvitnomu seredovyshechi. [Social media as a modern challenge in the educational environment] Visnyk Instytutu rozvytku dytyny. Serii : Filosofiia, pedahohika, psykholohiia. – Bulletin of the Institute of Child Development. Series: Philosophy, pedagogy, psychology. Issue 34. C. 63–72. [in Ukrainian].
5. Uchasnyky proektiv Wikimedia. Zmishane navchannia [Blended learning] – Vikipediia. – Wikipedia. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Змішане_навчання (date of access: 24.02.2024). [in Ukrainian]
6. Chernii M. M. (2012) Osoblyvosti vykorystannia sotsialnykh merezh u protsesi navchannia v tsiliax aktyvizatsii navchalnykh i komunikatyvnykh navychok studentiv y uchniv. [Peculiarities of using social networks in the learning process to enhance learning and communication skills of students] Information technologies and learning tools. T. 30, № 4. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v30i4.694> (date of access: 26.02.2024).
7. Milgram S. (1989) The Small world / ed. by N. Theodore, K. Manfred. Norwood, N.J : Ablex Pub. 382 p.
8. Mukhtar S. Z., Nur R., Latifa A. (2019) Using social media in english teaching and learning process. URL: <https://doi.org/10.31219/osf.io/bnfp> (date of access: 29.02.2024).
9. Prensky M. (2001) Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*. Vol. 9, no. 5. P. 1–6. URL: <https://doi.org/10.1108/10748120110424816> (date of access: 24.02.2024).
10. Tayebinik M., Puteh M. (2012) Blended Learning or E-Learning? *International magazine on advances in computer science and telecommunications*. P. 103–110.
11. Fletcher S. YouTube tutor salman khan and his online academy. *Scientific American*. URL: <https://www.scientificamerican.com/article/khan-the-youtube-tutor/> (date of access: 28.02.2024).
12. Khan S. The founder of khan academy on how to blend the virtual with the physical. *Scientific American*. 2013. URL: <https://www.scientificamerican.com /article/salman-khan-how-blend-virtual-with-physical/> (date of access: 28.02.2024).]